

ТЕХНИЧАР ОБЕЗБЕЂЕЊА

Област: ПРАВО И АДМИНИСТРАЦИЈА

Образовни профил: ТЕХНИЧАР ОБЕЗБЕЂЕЊА

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ A. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО			
		Разредно часовна настава		Настава у блоку год.	Разредно часовна настава		Настава у блоку год.	Разредно часовна настава		Настава у блоку год.	Разредно часовна настава		Настава у блоку год.	Разредно часовна настава		Настава у блоку год.	Разредно часовна настава		Настава у блоку год.		
		НЕДЕЉ	ГОДИШ		НЕДЕЉ	ГОДИШ		НЕДЕЉ	ГОДИШ		НЕДЕЉ	ГОДИШ		НЕДЕЉ	ГОДИШ		НЕДЕЉ	ГОДИШ			
		О	ЊЕ		О	ЊЕ		О	ЊЕ		О	ЊЕ		О	ЊЕ		О	ЊЕ		НО	Е
Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В				
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		105		3		105		3		105		3		90		12		405	
2.	Српски као нематерњи језик*	2*		70		2*		70		2*		70		2*		60		8		270	
3.	Страни језик	2		70		2		70		2		70		2		60		8		270	
4.	Социологија									2		70						2		70	
5.	Филозофија													2		60		2		60	
6.	Историја	2		70		2		70		2		70		2		60		8		270	
7.	Музичка уметност	1		35														1		35	
8.	Ликовна уметност					1		35										1		35	
9.	Физичко и здравствено васпитање	2		70		2		70		2		70		2		60		8		270	
10.	Математика	3		105		3		105		2		70		2		60		10		340	
11.	Рачунарство и информатика	2		70	60	2		70	60									4		140	120
12.	Географија	2		70		1		35										3		105	
13.	Физика	2		70		2		70										4		140	
14.	Хемија	2		70														2		70	
15.	Биологија	3		105														3		105	
16.	Устав и права грађана													1		30		1		30	

Укупно А:	22	792	20	680	60	14	490	60	14	510	60	75	2472	180
Укупно А:	22	792	20	740	14	550	14	570	75	2652				

Напомена:*) *За ученике који наставу слушају на матерњем језику
националне мањине

Подручје рада: ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
 Област: ПРАВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
 Образовни профил: ТЕХНИЧАР ОБЕЗБЕЂЕЊА
 Трајање образовања: ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО			
		Разредно часовна настава				Настава уолокугод.	Разредно часовна настава				Настава уолокугод.	Разредно часовна настава				Настава уолокугод.	Разредно часовна настава				Настава уолокугод.
		НЕДЕЉ		ГОДИ Ш			НЕДЕЉ		ГОДИ Ш			НЕДЕЉ		ГОДИ Ш			НЕДЕЉ		ГОДИ Ш		
		НО		ЊЕ			НО		ЊЕ			НО		ЊЕ			НО		ЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	Државно уређење	2		70												2		70			
2.	Основи права	2		70												2		70			
3.	Психологија					2		70								2		70			
4.	Логика									2		70				2		70			
5.	Основи економије									3		105				3		105			
6.	Статистика													2		60			2		60
7.	Основи радног права					2		70		2		70				4		140			
8.	Социјална екологија					2		70								2		70			
9.	Основи матичне евиденције													2		60	30	2		60	30
10.	Систем обезбеђења					2		70		2		70		2		60		6		200	
11.	Заштита од пожара и заштита на раду					2		70		2		70	30	2		60		6		200	30
12.	Служба обезбеђења													2		60	30	2		60	30
13.	Основи кривичног права и криминалистике									3		105		2		60		5		165	
14.	Основи правних поступака									2		70		2		60		4		130	

15	Борилачке вештине						1		35		30	2		70		30	1		30			4		135		60
16	Дактилографија и административно пословање	2	2	70	70	30	1	2	35	70												3	4	105	140	30
Укупно Б:		6	2	210	70	30	12	2	420	70	30	18		630		60	15		450		60	51	4	1710	140	180
Укупно Б:		8		280		30	14		490		30	18		630		60	15		450		60	59		1850		180
Укупно часова на годишњем нивоу:		310					520					690					510					2030				

Предмет: Српски језик и књижевност

Циљеви предмета: Проширивање и продубљивање знања о српском језику; унапређивање језичке и функционалне писмености; развијање и неговање језичке културе, поштовање правила књижевног (стандардног) језика у усменом и писаном изражавању; подстицање ученика на усавршавање говорења, писања и читања, као и неговање културе дијалога; оспособљавање за ефикасно комуницирање; оспособљавање ученика да користе стручну литературу и језичке приручнике; проширивање и продубљивање знања о српској и светској књижевности; развијање љубави према књизи и читању; оспособљавање за интерпретацију уметничких текстова; упознавање репрезентативних дела српске и опште књижевности, књижевних жанрова, књижевноисторијских појава и процеса у књижевности; проширивање и продубљивање књижевних знања и читалачких вештина; образовање и васпитање ученика као слободне, креативне и културне личности, критичког ума и оплемењеног језика и укуса; унапређивање знања о сопственој култури и културама других народа; развијање хуманистичког и књижевног образовања и васпитања на најбољим делима српске и светске културне баштине; упућивање ученика на истраживачки и критички однос према књижевности; обезбеђивање функционалних знања из теорије и историје књижевности; развијање трајног интересовања за нова сазнања.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Увод у проучавање књижевног дела -	Модули се реализују кроз теоријску наставу у учионици кроз

105/3	12 2. Књижевност старог века - 10 3. Средњовековна књижевност - 11 4. Народна (усмена) књижевност - 11 5. Хуманизам и ренесанса - 11 6. Барок и класицизам - 6 7. Лектира - 5	различите видове групног, индивидуалног или рада у пару примереним могућностима ученика, уз коришћење различитих метода и самосталних радова ученика. Од наставних средстава у употреби су уџбеници, приручници, разне врсте текстова и графичких приказа, наставни и други филмови, радио и телевизијске емисије и слично. Вредновање остварености исхода врши се кроз праћење остварености исхода, тестове знања, активности на часу, домаће задатке и писмене задатке. Праћење ученика се одвија на сваком часу. Ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора. Интерпретативно-аналитички методички систем је основни вид наставе књижевности и њега треба доследно примењивати приликом упознавања ученика са изабраним књижевним делима која су предвиђена програмом. Остваривање битних задатака и садржаја програма је могуће уз максимално могућу мисаону активност ученика, поштовање одређених дидактичких принципа, посебно - свесне активности ученика, научности, примерености, поступности, систематичности и очигледности.
	8. Језик - 25	Ученици стичу знања и о језику као друштвеној појави и о језику као систему знакова. Циљ је да ученици, поред знања о свом матерњем језику, стекну и општа лингвистичка односно социолингвистичка знања неопходна образованом човеку. Ова општа знања су функционално повезана са наставом матерњег језика. Ученици треба да стекну знања и изграде одговарајуће ставове о српском књижевном језику и о значају књижевнојезичке норме и језичке културе. Настава језика се мора повезати и са наставом културе изражавања.
	9. Култура изражавања - 14	Стечена сазнања трансформишу се у вештине и умења на тај начин што ученици интерпретирањем књижевних текстова настоје да сами достигну одговарајући степен вештине и умења ове врсте. Стечене способности се даље увежбавају различитим облицима усменог изражавања. Већина предвиђених облика ове наставе непосредно се укључује у наставу књижевности или примене за

		израду писмених састава. Током наставне године ученицима се дају писмени задаци. Поред писмених, у складу са захтевима програма, ученици добијају и друге врсте конкретних домаћих задатака.
други	1. Просветитељство - 5	Модули се реализују кроз теоријску наставу у учионици кроз различите видове групног, индивидуалног или рада у пару примереним могућностима ученика, уз коришћење различитих метода и самосталних радова ученика. Од наставних средстава у употреби су уџбеници, приручници, разне врсте текстова и графичких приказа, наставни и други филмови, радио и телевизијске емисије и слично. Вредновање остварености исхода врши се кроз праћење остварености исхода, тестове знања, активности на часу, домаће задатке и писмене задатке. Праћење ученика се одвија на сваком часу. Ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора. Интерпретативно-аналитички методички систем је основни вид наставе књижевности и њега треба доследно примењивати приликом упознавања ученика са изабраним књижевним делима која су предвиђена програмом. Остваривање битних задатака и садржаја програма је могуће уз максимално могућу мисаону активност ученика, поштовање одређених дидактичких принципа, посебно - свесне активности ученика, научности, примерености, поступности, систематичности и очигледности.
105/3	2. Романтизам - 32 3. Реализам - 30 4. Лектира - 5	
	5. Језик - 20	Ученици стичу знања и о језику као друштвеној појави и о језику као систему знакова. Циљ је да ученици, поред знања о свом матерњем језику, стекну и општа лингвистичка односно социolingвистичка знања неопходна образованом човеку. Ова општа знања су функционално повезана са наставом матерњег језика. Ученици треба да стекну знања и изграде одговарајуће ставове о српском књижевном језику и о значају књижевнојезичке норме и језичке културе. Настава језика се мора повезати и са наставом културе изражавања.

	6. Култура изражавања - 13	Стечена сазнања трансформишу се у вештине и умења на тај начин што ученици интерпретирањем књижевних текстова настоје да сами достигну одговарајући степен вештине и умења ове врсте. Стечене способности се даље увежбавају различитим облицима усменог изражавања. Већина предвиђених облика ове наставе непосредно се укључује у наставу књижевности или примене за израду писмених састава. Током наставне године ученицима се дају писмени задаци. Поред писмених, у складу са захтевима програма, ученици добијају и друге врсте конкретних домаћих задатака.
трећи	1. Модерна - 29	Модули се реализују кроз теоријску наставу у учионици кроз различите видове групног, индивидуалног или рада у пару примереним могућностима ученика, уз коришћење различитих метода и самосталних радова ученика. Од наставних средстава у употреби су уџбеници, приручници, разне врсте текстова и графичких приказа, наставни и други филмови, радио и телевизијске емисије и слично. Вредновање остварености исхода врши се кроз праћење остварености исхода, тестове знања, активности на часу, домаће задатке и писмене задатке. Праћење ученика се одвија на сваком часу. Ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора. Интерпретативно-аналитички методички систем је основни вид наставе књижевности и њега треба доследно примењивати приликом упознавања ученика са изабраним књижевним делима која су предвиђена програмом. Остваривање битних задатака и садржаја програма је могуће уз максимално могућу мисаону активност ученика, поштовање одређених дидактичких принципа, посебно - свесне активности ученика, научности, примерености, поступности, систематичности и очигледности.
105/3	2. Међуратна и ратна књижевност - 30 3. Лектира - 10	
	4. Језик - 20	Ученици стичу знања и о језику као друштвеној појави и о језику као систему знакова. Циљ је да ученици, поред знања о свом матерњем језику, стекну и општа лингвистичка односно социолингвистичка знања неопходна образованом човеку. Ова

		општа знања су функционално повезана са наставом матерњег језика. Ученици треба да стекну знања и изграде одговарајуће ставове о српском књижевном језику и о значају књижевнојезичке норме и језичке културе. Настава језика се мора повезати и са наставом културе изражавања.
	5. Култура изражавања - 16	Стечена сазнања трансформишу се у вештине и умења на тај начин што ученици интерпретирањем књижевних текстова настоје да сами достигну одговарајући степен вештине и умења ове врсте. Стечене способности се даље увежбавају различитим облицима усменог изражавања. Већина предвиђених облика ове наставе непосредно се укључује у наставу књижевности или примене за израду писмених састава. Током наставне године ученицима се дају писмени задаци. Поред писмених, у складу са захтевима програма, ученици добијају и друге врсте конкретних домаћих задатака.
четврти	1. Проучавање књижевног дела - 10	Модули се реализују кроз теоријску наставу у учионици кроз различите видове групног, индивидуалног или рада у пару примереним могућностима ученика, уз коришћење различитих метода и самосталних радова ученика. Од наставних средстава у употреби су уџбеници, приручници, разне врсте текстова и графичких приказа, наставни и други филмови, радио и телевизијске емисије и слично. Вредновање остварености исхода врши се кроз праћење остварености исхода, тестове знања, активности на часу, домаће задатке и писмене задатке. Праћење ученика се одвија на сваком часу. Ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора. Интерпретативно-аналитички методички систем је основни вид наставе књижевности и њега треба доследно примењивати приликом упознавања ученика са изабраним књижевним делима која су предвиђена програмом. Остваривање битних задатака и садржаја програма је могуће уз максимално могућу мисаону активност ученика, поштовање одређених дидактичких принципа, посебно - свесне активности ученика, научности, примерености, поступности, систематичности
90/3	2. Савремена књижевност - 35 3. Лектира - 15	

		и очигледности
	4. Језик - 20	Ученици стичу знања и о језику као друштвеној појави и о језику као систему знакова. Циљ је да ученици, поред знања о свом матерњем језику, стекну и општа лингвистичка односно социolingвистичка знања неопходна образованом човеку. Ова општа знања су функционално повезана са наставом матерњег језика. Ученици треба да стекну знања и изграде одговарајуће ставове о српском књижевном језику и о значају књижевнојезичке норме и језичке културе. Настава језика се мора повезати и са наставом културе изражавања.
	5. Култура изражавања - 10	Стечена сазнања трансформишу се у вештине и умења на тај начин што ученици интерпретирањем књижевних текстова настоје да сами достигну одговарајући степен вештине и умења ове врсте. Стечене способности се даље увежбавају различитим облицима усменог изражавања. Већина предвиђених облика ове наставе непосредно се укључује у наставу књижевности или примене за израду писмених састава. Током наставне године ученицима се дају писмени задаци. Поред писмених, у складу са захтевима програма, ученици добијају и друге врсте конкретних домаћих задатака.

Предмет: Енглески језик

Циљеви предмета: Развијање сазнајних и интелектуалних способности и стицање позитивног односа према другим културама уз уважавање различитости и усвајање знања и умења потребних у комуникацији на страном језику у усменом и писаном облику, како у свакодневном животу тако и у пословном окружењу.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Свакодневни живот -10 2. Храна и здравље-9 3. Познати градови и њихове знаменитости-9 4. Спортски и познати спортски такмичења-8 5. Живот и дела славних људи XX века-9 6. Медији -9 7. Интересантне животне приче и догађаји-10 8. Свет компјутера-9	• Настава се одвија кроз употребу језика као средства комуникације; инсистира се на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teacher talk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу. Наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја, а ученици су само један од ресурса.
други	1. Свакодневни живот -10 2. Храна и здравље-9 3. Познати региони у земљама чији се језик учи, њихова обележја -9 4. Културни живот -8 5. Заштита човекове околине--9 6. Медији -9 7. Интересантне животне приче и догађаји-10 8. Свет компјутера-9	• Настава се одвија кроз употребу језика као средства комуникације; инсистира се на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teacher talk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу. Наставник је ту да омогући приступ и
70/2		
70/2		

		прихватање нових идеја ,а уџбеници су само један од ресурса.
трећи	1. Свакодневни живот -9 2. Образовање -9 3. Познате фирме, предузећа, установе, институције у земљама чији се језик учи -9 4. Културни живот-9 5. Заштита човекове околине-9 6. Медији -9 7. Историјски догађаји/личности из земаља чији се језик учи-9 8. Свет компјутера-9	• Настава се одвија кроз употребу језика као средства комуникације; инсистира се на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teacher talk,одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима,у окиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад,презентација свих радова и групних пројеката,вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу .Наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја ,а уџбеници су само један од ресурса.
четврти	1. Свакодневни живот -8 2. Образовање -8 3. Познате фирме, предузећа, установе, институције у земљама чији се језик учи-8 4. Културни живот-8 5. Заштита човекове околине-8 6. Медији -8 7. Историјски догађаји/линости из земаља чији се језик учи-8 8. Свет компјутера-8	• Настава се одвија кроз употребу језика као средства комуникације; инсистира се на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teacher talk,одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима,у окиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад,презентација свих радова и групних пројеката,вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу .Наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја ,а уџбеници су само један од ресурса.
60 /2		

		Обим нових садржаја који се уводе у четвртог разреду, као и степен њиховог продубљивања, зависи, првенствено, од нивоа савладаности претходно обрађиваних граматичких садржаја, али и од когнитивног стила ученика.

Предмет: Француски језик

Циљеви предмета: Развијање сазнајних и интелектуалних способности и стицање позитивног односа према другим културама уз уважавање различитости и усвајање знања и умења потребних у комуникацији на страном језику у усменом и писаном облику.

Разред	Тема / Модул – Трајањетеме/модула (бројчасова)	Начиностваривањапрограма и врстеактивности у одређеномваспитномраду
Фонд часова годишњи/недељни и први		
70/2	1. Свакодневни живот -8 2. Храна и здравље-7 3. Познати градови и њихове знаменитости-8 4. Спорт и познати спортски такмичења-8 5. Живот и дела славних људи XX века-7 6. Медији -8 7. Интересантне животне приче и догађаји-8 8. Свет компјутера-8 СТРУЧНЕ ТЕМЕ - 10	- Настава се одвија кроз употребу језика као средства комуникације; инсистира се на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teachertalk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу. Наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја, а ученици су само један од ресурса. - Сегмент програма који се односи на стручну тематику у складу је са исходима везаним за квалификације струке. . Реализација

		наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања. Продуктивне вештине усмерене су на строго функционалну примену реалну за захтеве струке. ● Стручне теме треба распоредити по разредима тако да буду у корелацији са садржајима који се обрађују из стручних предмета.
други	1. Свакодневни живот -8 2. Образовање-8 3. Познати региони у земљама чији се језику учи, њихова обележја-8 4. Културни живот -8 5. Заштита човекове околине-9 6. Медији -9 7. Свет компјутера-8 СТРУЧНЕ ТЕМЕ -10	● Настава се одвија кроз употребу језика као средства комуникације; инсистира се на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teachertalk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу. Наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја, а уџбеници су само један од ресурса. ● Сегмент програма који се односи на стручну тематику у складу је са исходима везаним за квалификације струке. . Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну
70/2		

		литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања. Продуктивне вештине усмерене су на строго функционалну примену реалну за захтеве струке.
трећи	1. Свакодневни живот -7 2. Образовање -7 3. Познате фирме, предузећа, установе, институције у земљама чије се језику учи-8 4. Културни живот-7 5. Заштита човекове околине-8 6. Медији -8 7. Историјски догађаји/личности из земаља чије се језику учи-7 8. Свет компјутера-8 СТРУЧНЕ ТЕМЕ - 10	● Настава се одвија кроз употребу језика као средства комуникације; инсистира се на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teachertalk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу. Наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја, а уџбеници су само један од ресурса. ● Сегмент програма који се односи на стручну тематику у складу је са исходима везаним за квалификације струке. . Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања. Продуктивне вештине усмерене су на строго функционалну примену реалну за захтеве струке.
четврти		
60 /2		

	институције у земљама чији се језик учи-6 4. Културни живот-6 5. Заштита човекове околине-6 6. Медији -6 7. Историјски догађаји/личности из земаља чији се језик учи-6 8. Свет компјутера-7 СТРУЧНЕ ТЕМЕ - 10 -	прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење се одвија на сваком часу. Наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја, а уџбеници су само један од ресурса. • Сегмент програма који се односи на стручну тематику у складу је са исходима везаним за квалификације струке. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања. Продуктивне вештине усмерене су на строго функционалну примену реалну за захтеве струке.

Предмет: Руски језик

Циљеви предмета: Развијање сазнајних и интелектуалних способности и стицање позитивног односа према другим културама уз уважавање различитости и усвајање знања и умења потребних у комуникацији на страном језику у усменом и писаном облику, како у свакодневном животу тако и у пословном окружењу.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први		
70/2	1. ОПШТЕ ТЕМЕ • Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) - 16 • Храна и здравље (навике у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) - 10 • Познати градови и њихове знаменитости - 10 • Живот и дела славних људи XX века (из света науке и културе) - 10 • Медији (штампа, телевизија) - 5 • Интересантне животне приче и догађаји - 5 2. СТРУЧНЕ ТЕМЕ • Основна терминологија која се односи на послове из домена општих, правних и кадровских послова и послова набавке и продаје -7 • Примена информационих технологија у домену струке -7	Комуникативна настава руског језика одвија се кроз активну употребу руског језика наставника и ученика, где наставник прилагођава говорну делатност инетересовањима и жељама ученика. Наставник инсистира на разумевању говорне поруке, не придајући важност граматичким непрецизностима приликом процењивања тачности исказа. Наставник подстиче социјалну интеракцију у учионици кроз индивидуални рад, рад у паровима или групни рад, постављајући ученицима прецизне, конкретне задатке са јасним циљем који подстичу различите нивое когнитивних способности. На тај начин се унапређује квантитет, али и квалитет језичког материјала. Уџбеници су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања.
други		
70/2	1. ОПШТЕ ТЕМЕ • Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) - 10 • Храна и здравље (навике у исхрани,	Комуникативна настава руског језика одвија се кроз активну употребу руског језика наставника и ученика, где наставник прилагођава говорну делатност инетересовањима и жељама ученика. Наставник инсистира на разумевању говорне поруке, не

	карактеристична јела и пића у земљама света) - 10 • Познати градови и њихове знаменитости - 10 • Спортови и позната спортска такмичења - 10 • Живот и дела славних људи XX века (из света науке и културе) - 10 • Интересантне животне приче и догађаји - 6 2. СТРУЧНЕ ТЕМЕ • Вођење евиденције и документације у администрацији - 7 • Основе пословне комуникације и кореспонденције (пословна преписка и комуникација у писаној и усменој форми) - 7	придајући важност граматичким непрецизностима приликом процењивања тачности исказа. Наставник подстиче социјалну интеракцију у учионици кроз индивидуални рад, рад у паровима или групни рад, постављајући ученицима прецизне, конкретне задатке са јасним циљем који подстичу различите нивое когнитивних способности. На тај начин се унапређује квантитет, али и квалитет језичког материјала. Уџбеници су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања.
трећи	1. ОПШТЕ ТЕМЕ	Комуникативна настава руског језика одвија се кроз активну употребу руског језика наставника и ученика, где наставник прилагођава говорну делатност инетересовањима и жељама ученика. Наставник инсистира на разумевању говорне поруке, не
70/2	(навике у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) - 10 • Познати градови и њихове знаменитости - 10 • Спортови и позната спортска такмичења -10 • Живот и дела славних људи XX века (из света науке и културе) - 10	придајући важност граматичким непрецизностима приликом процењивања тачности исказа. Наставник подстиче социјалну интеракцију у учионици кроз индивидуални рад, рад у паровима или групни рад, постављајући ученицима прецизне, конкретне задатке са јасним циљем који подстичу различите нивое когнитивних способности. На тај начин се унапређује квантитет, али и квалитет језичког материјала. Уџбеници су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама.

	• Медији (штампа, телевизија) - 3 • Интересантне животне приче и догађаји - 3 2. СТРУЧНЕ ТЕМЕ • Основна терминологија која се односи на послове из домена општих, правних и кадровских послова и послова набавке и продаје - 7 • Примене међународних стандарда и законске реуглативе - 7	Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања.
четврти	1. ОПШТЕ ТЕМЕ	Комуникативна настава руског језика одвија се кроз активну употребу руског језика наставника и ученика, где наставник прилагођава говорну делатност инетересовањима и жељама ученика. Наставник инсистира на разумевању говорне поруке, не придајући важност граматичким непрецизностима приликом процењивања тачности исказа. Наставник подстиче социјалну интеракцију у учионици кроз индивидуални рад, рад у паровима или групни рад, постављајући ученицима прецизне, конкретне задатке са јасним циљем који подстичу различите нивое когнитивних способности. На тај начин се унапређује квантитет, али и квалитет језичког материјала.
60/2	• Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) – 10 • Храна и здравље (навике у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) - 10 • Познати градови и њихове знаменитости - 10 • Спортови и позната спортска такмичења - 10 • Живот и дела славних људи XX века (из света науке и културе) - 10 • Медији (штампа, телевизија) - 5 • Интересантне животне приче и догађаји - 5 2. СТРУЧНЕ ТЕМЕ • Основна терминологија која се односи на послове из домена општих, правних и кадровских послова и	Уџбеници су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања.

	послова набавке и продаје - 6 • Вођење евиденције и документације у администрацији - 6	

Предмет: Социологија

Циљеви предмета: Овладавање основним социолошким појмовима у сврху бољег разумевања савременог друштва и успешнијег остваривања сопствене улоге и места у њему; стицање применљивих и функционалних знања о друштвеним појавама, структури, развоју и противуречности савременог друштва у сврху развијања кључних компетенција потребних за живот и партиципацију у демократски уређеном и мултикултуралном друштву.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
70/2 теорија		
трећи	1. Социолошки приступ друштву (6) 2. Друштвена структура и друштвене промене (17) 3. Основне области друштвеног живота (29) 4. Појаве и проблеми савременог друштва (18)	Програм предмета је тако састављен да уз одговарајућу методологију рада са ученицима треба да обезбеди остварење циљева предмета и задатака који се односе, како на стицање функционалних знања и овладавање вештинама, тако и на формирање ставова и вредности. Све то захтева већу партиципацију ученика, различита методска решења, велики број примера и коришћење резултата конкретних социолошких истраживања и информација из различитих извора.

		Наставници се не морају стриктно придржавати препорученог броја часова по темама. Важно је да ученици разумеју специфичности социолошког приступа друштву, да уоче сличности и разлике социолошких оријентација и ниво њихове применљивости. Појмови попут вредности, норми, идентитета и социјализације су посебно важни јер представљају основни појмовни апарат за разумевање друштвеног живота и основу за формирање аутономног вредносног система. Посебну пажњу треба посветити и упоредној анализи различитих социолошких теорија класа, што је од кључног значаја за разумевање структуре и друштвених промена у савременом друштву, као и теми друштвених неједнакости и проблему друштвених промена и развоја. Наставници у раду уз постојеће уџбенике треба да користе и другу литературу релевантну за социологију. Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексима на одговарајуће појаве из живота и искуства ученика. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију. Присутна је корелација са грађанским васпитањем, историјом, филозофијом, српским језиком и књижевношћу, психологијом, уставом и правима грађана..

Предмет: Филозофија

Циљеви предмета: Структура програма наставе филозофије у IV разреду обухвата, унутар посебних поглавља, одређење филозофије, античку и средњовековну филозофију, филозофију новог доба и савремену филозофију. Циљ наставе филозофије је унапређење општег образовања и упознавањем главних садржина и развојно-историјских токова филозофског мишљења. Задаци наставе филозофије су: разумевање филозофских проблема и њихових решења на примерима највећих достигнућа филозофске мисли, као и оспособљавање позитивним трансфером за разумевање других теоријских и практичних проблема, унапређивање општег образовања ученика сагледавањем опште-теоријских и хуманистичких токова мишљења која су уобличавала одређене историјске епохе и чинила основу савремених хуманистичких и критичких оријентација.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
четврти	3. Одређење филозофије -12	Наставне теме се разрађују на предавањима кроз дијалог на релацији наставник – ученик. Наставник настоји да развије критичко мишљење и правилно расуђивање код ученика користећи прикладне наставне методе за сваку наставну тему. Праћење ученика, односно њиховог разумевања наставног садржаја, одвија се на сваком часу.
60/2	4. Античка филозофија- 14	
	5. Средњовековна филозофија -12	
	6. Филозофија новог доба- 14	
	7. Савремена филозофија- 12	

Предмет: Историја

Циљеви предмета: Циљ наставе историје је стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести; разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности; развијање индивидуалног и националног идентитета; стицање и проширивање знања, развијање вештина и формирање ставова неопходних за разумевање савременог света (у националном, регионалном, европском и глобалном оквиру); унапређивање функционалних вештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова, разумевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога); оспособљавање за ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија; развијање свести о потреби сталног усавршавања и свести о важности неговања културно-историјске баштине.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први		
70/2	3. Увод у историју (5) 4. Праисторијска заједница (13) 5. Стари век (48) 6. Позна антика и рани средњи век (4)	<u>О б л и ц и н а с т а в е:</u> Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава. <u>М е с т о р е а л и з а ц и ј е н а с т а в е:</u> • Теоријска настава реализује се у учионици или одговарајућем кабинету. <u>О ц е њ и в а њ е:</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања. Наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, уважавајући циљ и задатке предмета.
други		
70/2	5. Европа у раном средњем веку (19) 6. Насељавање Словена на Балкан и стварање првих српских држава (13) 7. Европа од XII до XV века (19) 8. Српски народ и његови суседи од XII до XV века (19)	<u>О б л и ц и н а с т а в е:</u> Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава. <u>М е с т о р е а л и з а ц и ј е н а с т а в е:</u> • Теоријска настава реализује се у учионици или одговарајућем кабинету. <u>О ц е њ и в а њ е:</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања. Наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, уважавајући циљ и задатке предмета.

трећи 70/2	3. Европа од XV од XVII века (12) 4. Апсолутистичке монархије (10) 5. Српски народ под османлијском влашћу (11) 6. Срби под хабзбуршком и млетачком влашћу (10) 7. Европа и свет од краја XVIII до седамдесетих година XIX века (12) 8. Национални покрети на Балкану од краја XVIII до седамдесетих година XIX века (15)	<u>Облиц и наставе:</u> Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава. <u>Место реализације наставе:</u> • Теоријска настава реализује се у учионици или одговарајућем кабинету. <u>Оцењивање:</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања. Наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, уважавајући циљ и задатке предмета.
четврти 60/2	1. Европа и свет у другој половини XIX и почетком XX века (8) 2. Независне државе Србија и Црна Гора (8) 3. Први светски рат (8) 4. Европа и свет између светских ратова (8) 5. Југословенска краљевина (8) 6. Други светски рат (11) 7. Свет после Другог светског рата (11)	<u>Облиц и наставе:</u> Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава. <u>Место реализације наставе:</u> • Теоријска настава реализује се у учионици или одговарајућем кабинету. <u>Оцењивање:</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања. Наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, уважавајући циљ и задатке предмета.

Предмет: Музичка уметност

Циљеви предмета: Оспособљавање ученика за разликовање музичких стилова од првобитних људских заједница до 21. века, развијање навике за слушање уметничке музике, способност за разликовање карактера композиција, формирање музичког укуса и адекватног музичког експресивног доживљаја музичког дела приликом слушања.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Музика првобитних људских заједница -2	Модули се рализују кроз теоријски облик наставе уз обавезно слушање музике. Настава се реализује у учионици уз помоћ мултимедијалних средстава, лап-топа, пројектора, уз коришћење интернета. Вредновање исхода врши се праћењем остварености исхода, тестовима знања, кроз активност на часу и кроз слушање и препознавање композиција. Ученике треба охрабрити да музику што више укључе у свој живот и да покушају да се музиком баве, свирајући неки инструмент или певајући.
35/1	2. Музика средњег века и ренесансе - 4	
	3. Музика барока - 4	
	4. Опера у 18. веку - 1	
	5. Класицизам - 6	
	6. Романтизам - 9	
	7. Опера на почетку 20. века - 1	
	8. Музика 20. века - 3	
	9. Српска музика 20. века - 2	
	10. Џез и популарна музика - 3	

Предмет: Ликовна уметност

Циљеви предмета: Циљ наставе је унапређење ликовне писмености и естетских критеријума, оспособљавање за успешну визуелну и вербалну комуникацију.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
други	1. Прва целина. Општи појмови. Линија као елемент ликовног изражавања. Уметничко наслеђе старог века	Садржаје програма у оквиру једне целине равноправно чине теорија обликовања, самостално ликовно изражавање и уметничко наслеђе; теоретске садржаје изложити. Настава се реализује уз помоћ савремених наставних средстава. Очекивани исходи се прате путем
35/1	2. Друга целина. Простор. Уметничко	

	наслеђе средњовековне уметности и ренесансе 3. Трећа целина. Светло сенка као елемент сликарског и скулпторског обликовања. Уметничко наслеђе барокна уметност, уметност 19-тог века 4. Четврта целина Нови облици изражавања. Уметничко наслеђе тенденције у уметности 20-тог века	постигнућа ученика, теорија облика се остварује применом у самосталном ликовном изражавању, док се исходи из културног наслеђа прате провером стеченог знања.

Предмет: Физичко и здравствено васпитање

Циљеви предмета: Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Атлетика-22 2. Спортска гимнастика-22 3. Спортска игра-26	• Модули се реализују кроз физичко вежбање, са одређеним задацима и испуњавање истих. Самостално, у пару или групи. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за очување здравља, правилно држање тела, развој моторичких и функционалних способности човека, моторичких умења, знања и вештина, позитивног психосоцијалних образаца понашања, естетско изражавање покретом, развијање ритма, мотивација ученика за бављење спортом и такмичарски дух. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације..
70/2		

		Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.
други 70/2	1. Атлетика-22 2. Спортска гимнастика-22 3. Спортска игра-24	• Модули се реализују кроз физичко вежбање, са одређеним задацима и испуњавање истих. Самостално, у пару или групи. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у окуру сваке целине ученик се оспособљава за очување здравља, правилно држање тела, развој моторичких и функционалних способности човека, моторичких умења, знања и вештина, позитивног психосоцијалних образаца понашања, естетско изражавање покретом, развијање ритма, мотивација ученика за бављење спортом и такмичарски дух. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације.. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.
трећи 70/2	1. Атлетика-22 2. Спортска гимнастика-22 3. Спортска игра-26	• Модули се реализују кроз физичко вежбање, са одређеним задацима и испуњавање истих. Самостално, у пару или групи. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у окуру сваке целине ученик се оспособљава за очување здравља, правилно држање тела, развој моторичких и функционалних способности човека, моторичких умења, знања и вештина, позитивног психосоцијалних образаца понашања, естетско изражавање покретом, развијање ритма, мотивација ученика за бављење спортом и такмичарски дух. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације.. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.
четврти 60/2	1. Атлетика-20 2. Спортска игра-20 3. Народне игре-20	• Модули се реализују кроз физичко вежбање, са одређеним задацима и испуњавање истих. Самостално, у пару или групи. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у окуру сваке целине ученик се оспособљава за очување здравља, правилно држање тела, развој

		моторичких и функционалних способности човека, моторичких умења, знања и вештина, позитивног психосоцијалних образаца понашања, естетско изражавање покретом, развијање ритма, мотивација ученика за бављење спортом и такмичарски дух. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације.. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.

Предмет: Математика

Циљеви предмета: Развијање логичког и апстрактног мишљења, развијање способности јасног и прецизног изражавања и коришћења основног математичко-логичког језика, развијање способности одређивања и процене квантитативних величина и њиховог односа, развијање осећаја за простор, разликовање геометријских објеката и њихови узајамни односи и трансформације, развијање систематичности, уредности, прецизности, темељности, истрајности, критичности у раду, оспособљавање за примену стечених знања како у математици тако и у осталим предметима, формирање основа за наставак образовања, формирање математичке културе која подразумева свест о универзалности и примени математике и математичког начина мишљења.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први 105/3	1. Логика и скупуви - 9 2. Реални бројеви - 5 3. Пропорционалност величина - 8 4. Увод у геометрију - 8 5. Изометријске трансформације - 21 6. Рационални алгебарски изрази - 20 7. Линеарне једначине и неједначине. Линеарна функција - 24 8. Хомотетија и сличност - 10	Предмет се реализује као теоријска настава у кабинету за математику. На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Сва неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика. Како би подстакли активност ученика примењивати разноврсне методе и облике рада. Стално подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање. Инсистирати на прецизност, тачност систематичност и уредност у раду. Увек кад је могуће, упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених технологија.
други 105/3	1. Степеновање и кореновање - 18 2. Квадратна једначина и квадратна функција - 37	

	3. Експоненцијална функција, логаритамска функција - 20 4. Елементи тригонометрије - 30	
трећи	1. Полиедри - 20	
70/2	2. Обртна тела - 14 3. Аналитичка геометрија у равни - 25 4. Низови - 11	
четврти	1. Елемемти привредне математике - 8	
60/2	2. Функције - 18 3. Извод функције - 18 4. Вероватноћа и статистика - 16	

Предмет: Рачунарство и информатика

Циљеви предмета: Циљ наставног предмета рачунарство и информатика у средње стручној школи је стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље стручно усавршавање и практичну примену у процесу рада; као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Основе рачунарске технике (8) 2. Основе рада у оперативном систему са графичким интерфејсом (8) 3. Текст-процесор (16) 4. Слајд-презентације (12) 5. Рад са табелама (16) 6. Интернет и електронска комуникација (10)	Модули се реализује кроз вежбе, одељење се дели на две групе, у специјализованим учионицама, кроз активну наставу и ситуацијске задатке и студије случајева, вредовање исхода врши се кроз праћење остварених исхода, тест практичних вештина, тест, активност на часу, практичан рад. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у окури сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих
70/2+60 блок		

		радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.
други 70/2+60 блок	1. Рачунарска графика (20) 2. Мултимедија (10) 3. Локалне рачунарске мреже (12) 4. Напредно коришћење интернета (12) 5. Презентације на интернету (16)	Модули се реализује кроз вежбе, одељење се дели на две групе, у специјализованим учионицама, кроз активну наставу и ситуацијске задатке и студије случајева, вредовање исхода врши се кроз праћење остварених исхода, тест практичних вештина, тест, активност на часу, практичан рад. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.

Предмет: Географија

Циљеви предмета: Стицање нових и продубљивање знања и објашњења о савременим друштвено-географским појавама, процесима и објектима, као и општа и посебна знања о светској привреди и њеним везама са становништвом и природном средином. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике Србије у светским размерама по свим темама и аспектима друштвене географије. Разумевање и савладавање друштвено-географских специфичности савременог света и развијање ученичких способности за научно посматрање, класификацију, систематизацију, закључивање и уопштавање. Развијање свести о припадности своје нацији као делу интегралног света и проширивању знања да допринесе заједничком животу људи и народа на равноправним основама.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Увод -2 2. Становништво, религија и култура - 18 3. Насеља -6 4. Политичке и економске карактеристике савременог света - 44	Настава се реализује у кабинету, учионици и ваншколском амбијенту (непосредна природа или други потенцијали локалне средине). Организациони облици наставе: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални и индивидуализовани рад. Наставне методе: молошка метода, дијалoшка, метод дискусије, илустрaтивно-демонстaциона метода, рад са текстом, кооперaтивно учење, практичан и истраживачки рад ученика, тимска настава, учење у школској и ваншколској библиотеци. Оцењивање се обавља кроз вредновање остварености исхода кроз праћење остварености исхода и тестове знања. Препоруке за реализацију наставе: коришћење савремених електронских помагала, аналогних и дигиталних карата различитог размера и садржаја, коришћења интерактивних метода рада, коришћење основне литературе уз употребу савремених технологија за презентовање.
други	1. Увод у географију природних ресурса -2 2. Основни природни ресурси -22 3. Трансформација географске средине -9 4. Годишња систематизација градива - 2	Знање ученика треба продубити и проширити, нарочито у вези природних ресурса и природних потенцијала. Ученици треба да схвате њихов значај, размештај и степен коришћења. Обимност проблематике захтева тумачење појединих садржаја на једноставним примерима. Такође, приликом извођења наставе треба указати и на степен трансформације географске средине, тј. Осматрање и контролу природе, проблеме еколошке кризе и значај географије у сагледавању будућности људског друштва. Ученици ће ове садржаје савладати уз теоријску наставу, самосталне израде презентација и самостално ангажовање у виду заштите животне средине.
35/1		

Предмет: Физика

Циљеви предмета: јесу стицање функционалне писмености (природно - научне и техничке) и знања о физичким појавама и процесима, оспособљавање ученика за примену знања у струци и свакодневном животу, стицање радних навика одговорности и способности за самосталан и тимски рад, формирање основе за даље образовање.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први		
70/2	1. Увод - 4 2. Кинематика - 14 3. Динамика - 17 4. Гравитационо и електрично поље - 12 5. Закони одржања - 10 6. Молекулска физика - 5 7. Лабораторијске вежбе - 8	Програм је прилагођен тако да ученици науче основне појмове и законе физике на основу којих ће разумети појаве у природи и имати целовиту слику о значају физике. Програм даје могућности коришћења разних облика и метода рада (предавање, разговор, огледи, практичан рад, рад у групама...). Уведене су и лабораторијске вежбе које зависе од опремљености саме школе, а недостаци у опремљености се могу отклонити употребом рачунара којим ћемо симулирати експерименте и појаве. Програмски садржаји задовољавају методске захтеве: поступност, очигледност и повезаност (и хоризонталну и вертикалну). Такође се уводи обим и дубина проучавања појединих тема у три нивоа: обавештеност, разумевање и као најзахтевнија примена. Кроз градиво се провлаче и етичке дилеме о последицама развијања науке и технике. Као најсложенији вид примене је и решавање задатака који требају бити пажљиво одабрани од једноставних до оних који захтевају анализу и синтезу стечених знања. Као домаће задатке ученици имају семинарске радове и мање пројекте. Прати се рад и напредак ученика уз стална охрабрења да напредују и усавршавају своја знања и вештине, како што напредује и сама наука.
други		
70/2	1. Магнетно поље - 16 2. Осцилације - 10 3. Таласи – 18 4. Основи квантне физике - 8 5. Основи атомске и нуклеарне физике- 10	Програм је прилагођен тако да ученици науче основне појмове и законе физике на основу којих ће разумети појаве у природи и имати целовиту слику о значају физике. Програм даје могућности коришћења разних облика и метода рада (предавање, разговор, огледи, практичан рад, рад у групама...). Уведене су и лабораторијске вежбе које зависе од опремљености саме школе, а

	6. Лабораторијске вежбе - 8	недостаци у опремљености се могу отклонити употребом рачунара којим ћемо симулирати експерименте и појаве. Програмски садржаји задовољавају методске захтеве: поступност, очигледност и повезаност (и хоризонталну и вертикалну). Такође се уводи обим и дубина проучавања појединих тема у три нивоа: обавештеност, разумевање и као најзахтевнија примена. Кроз градиво се провлаче и етичке дилеме о последицама развијања науке и технике. Као најсложенији вид примене је и решавање задатака који требају бити пажљиво одабрани од једноставних до оних који захтевају анализу и синтезу стечених знања. Као домаће задатке ученици имају семинарске радове и мање пројекте. Прати се рад и напредак ученика уз стална охрабрења да напредују и усавршавају своја знања и вештине, како што напредује и сама наука.

Предмет: Хемија

Циљеви предмета: Циљ наставе хемије је развој практичне и функционалне хемијске писмености као оспособљавање за примјену хемијских знања у свакодневном животу и струци, оспособљавање за рјешавање проблема у новим и непознатим ситуацијама, развој општих когнитивних и комуникацијских способности и развијање одговорног односа према себи, другима и животној средини.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Основни хемијски појмови (6);	Реализација наставног програма хемије има у виду високи дидактички потенцијал хемије као наставног предмета и когнитивних карактеристика ученика, те према томе активности ученика и наставника у наставном процесу су у складу са дефинисаним циљевима и задацима наставе. Користе се интерактивне методе наставе и учења због њихове високе образовне и мотивационе вредности у свим сегментима наставе. Хемија као наставни предмет има висок дидактички потенцијал јер:
70/2	2. Дисперзни системи (3) 3. Хемијске реакције (9) 4. Хемија елемената и једињења (47) 5. Хемијски аспекти загађивања животне средине (4)	

		- хемија омогућава и олакшава ученицима прелазак са конкретног на апстрактно мишљење; - присутност хемије у скоро свим сегментима активности савременог човека чини хемијским знањима актуелним и неопходним за сваког појединца; - динамика развоја хемије, као и корисност и ризици за друштвене заједнице и одрживи развој друштва које она носи, додатно мотивишу ученике за изучавање хемије. Настава хемије треба омогућити ученицима и стицање неопходних техничко-технолошких знања, највише у домену производње супстанци које се користе у свакодневном животу и различитим комерцијално важним супстанцама и материјалима. С обзиром да ученици разумију узрочно-последичне везе, у изучавању ових садржаја треба инсистирати на корисностима и ризицима од хемијске производње као и кориштењу одређених супстанци. При томе посебно треба нагласити убрзани техничко-технолошки развој и неопходност перманентног образовања у овој области. Садржаје о хемијским аспектима заштите животне средине раде у корелацији са другим наставним предметима, пре свега биологијом. Ученичка постигнућа треба континуирано пратити као усмену и писану евалуацију.

Предмет: Биологија

Циљеви предмета: Упознавање са нивоима организације биолошких система, грађом и функцијом ћелије, током и значајем ћелијских деоба, упознавање са основним фазама развића човека, разумевање основних принципа наслеђивања особина, разумевање основних принципа еволуционе биологије, схватање односа човека и животне средине, разумевање структуре екосистема и биосфере, схватање концепта одрживог развоја, упознавање са различитим облицима загађивања животне средине и њиховим утицајима на здравље човека, схватање значаја еколошке културе.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Биологија ћелије - 20 2. Биологија развића човека – 12 3. Наслеђивање биолошких особина – 20 4. Основи еволуције – 13 5. Екологија, заштита животне средине и одрживи развој – 40	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима евидентирања и оцењивања. Поштовање свих дидактичких принципа, примена природних наставних средстава, реализација теренске наставе, реализација биолошких наставних екскурзија, комбиновање различитих дидактичких модела (проблемска, тимска настава), реализација самосталних ученичких радова (есеји, презентације, реферати, пројекти, дебате). Вредовање исхода врши се кроз праћење остварених исхода, тест практичних вештина, тест, активност на часу, практичан рад. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у оквиру сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.
105/3		

Предмет: Устав и права грађана

Циљеви предмета: Стицање елементарне политичке културе и знања о демократском уређењу, стицање основних знања о положају грађанина и човека, разликовање положаја човека и грађанина, оспособљавање за учешће у вршењу власти и политичком животу државе, развијање критичког мишљења и решавање проблема, разликовање Уставних права човека и грађанина, оспособљавање за самостално коришћење права и испуњавање Уставних дужности, разумевање процеса вршења власти, разумевање потребе правне регулативе, оспособљавање за разумевање најважнијих правних аката државе и њихово праћење.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
четврти		
30/1	1. Устав и правна држава у Републици Србији -6 2. Демократија и механизми власти у Републици Србији -9 3. Грађанин и његова права и слободе у Републици Србији - 10 4. Државно уређење и територијална организација Републике Србије -7	Наставни програм се реализује у класичној учионици са 1. часом недељно, кроз активну наставу и различите наставне методе-студије случајева, ситуацијске задатке, практичне примере. При реализацији садржаја сваке теме полази се од теоријских анализа основних појмова и сазнања за која се претпоставља да их ученик има, као и од корелације са другим наставним предметима.. Садржај се реализује методама активне наставе уз сталну корелацију са свакодневним животом и ученици се оспособљавају за самостално сналажење у демократском процесу власти и коришћење права и слобода. Ученик се прати на сваком часу, бележи се његова заинтересованост, активност и самосталност у разумевању тема у педагошкој свесци наставника. Поред активности, постизање исхода и оцењивање се врши и на основу усменог излагања ученика, презентацијама, есејима.

Предмет: Државно уређење

Циљеви предмета: Стицање основних знања о држави, организацији и функционисању државе као и овладавање вештинама и формирањем вредносних ставова која доприносе развоју правне свести за даље школовање, живот и рад у својој земљи.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први		
70/2	1. Елементи државе - 6 2. Државне организације - 6 3. Облици државе - 8 4. Функционална организације државне власти у Србији - 30	Програмски садржаји предмета организовани су у тематске целине за које је наведен орјентациони број часова. Наставник при изради оперативних планова дефинише степен израде садржаја и динамику рада водећи рачуна да свака еа добије адекватан простор и да се у потпуности реализује циљ и програм предмета. Садржај предмета

	5. Територијална организација државних власти у Србији - 20	има природну везу са осталим предметима типа основе права. Ученицима треба указивати на ту везу и организовати тематске часове са осталим наставницима. Такође ученицима треба указивати и на везу са осталим предметима које ће изучавати као што су основи матичне евиденције, основи радног права, послови правног промета итд. садржај се остварује уз употребом савремених метода и средстава рада. Ученике треба усмерити на коришћење различитих извора ради добијања информација типа интернет, часописи, визуелно опажање, тимски рад, самопроцена, групни пројекти, вербална, писана комуникација. Праћење напредовања ученика одвија се на сваком часу, ученике треба охрабрити да процењују сопствени напредак. Треба имати у виду да формирање ставова и вредности представља континуирани процес и резултат је целокупних активности на часовима психологије што захтева велики број примера и информација из различитих извора.

Предмет: Основи права

Циљеви предмета: Основи права је стицање основних знања о праву, правном односу и правним гранама правног система Републике Србије, као овладавање вештинама и формирањем вредносних ставова која доприносе развоју правне свести за даље школовање, живот и рад.

Разред Фонд часова годишњи/недељни	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
први 70/2	1. УВОД (6) 2. ОПШТА ЗНАЊА О ПРАВУ (26) ВЕЖБА (4) 3. ПРАВНИ ОДНОСИ (25) ВЕЖБА (2) 4. СТВАРАЊЕ И ПРИМЕНА ПРАВА (5) ВЕЖБА (2)	Програмски садржаји предмета основи права су организовани у тематске целине за које је наведен оријентациони број часова за реализацију. Наставник, при изради оперативних планова, дефинише степен прораде садржаја и динамику рада, водећи рачуна да се не наруши целина наставног програма, односно да свака тема добије адекватан простор и да се планирани циљеви и задаци предмета остваре.

		На тај начин знања, ставови, вредности и вештине стечене у оквиру наставе основи права добијају шири смисао и доприносе остваривању општих образовних и васпитних циљева, посебно оних који се односе на унапређивање когнитивног, емоционалног и социјалног развоја ученика. Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваке програмске целине, ученике треба оспособљавати за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (стручна литература, интернет, часописи, уџбеници); визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију

Предмет: Психологија

Циљеви предмета: Допринос формирању зреле, одговорне, социјализоване и асертивне особе као и подршка развоју компетенција значајних за свакодневни живот и даљи професионални развој кроз стицање функционалних знања о основним карактеристикама психичког живота и понашања човека, формирање ставова и овладавање вештинама

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
70/2 теорија		
други	1. Предмет гране и методе	Садржај овог програма чини репрезентативан узорак из области опште

	психологије (2) 2. Органске основе и друштвени чиниоци психичког живота (4) 3. Основне психичке појаве – психички процеси особине и стања (36) 4. Личност (18) 5. Особа у социјалној интеракцији (10)	психологије са којим се ученици по први пут сусрећу школовању. Он је тако састављен да уз одговарајућу методологију рада са ученицима треба да обезбеди остварење циља предмета и задатака који се односе, како на стицање функционалних знања и овладавање вештинама, тако и на формирање ставова и вредности. Све то захтева већу партиципацију ученика, различита методска решења, велики број примера и коришћење информација из различитих извора. Многи психолошки појмови из програма се појављују у склопу различитих тема што омогућава њихово међусобно повезивање. Наставници се не морају стриктно придржавати препорученог броја часова по темама. Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексивним на одговарајуће појаве из живота и искуства ученика. У реализацији наставници пружају информације, осмишљавају, организују и усмеравају ученичке активности, креирају атмосферу у којој се настава одвија, дају повратну информацију, процењују напредовање ученика и оцењују их. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију. Садржај психологије има природну везу са садржајима других предметима као што су српски језик, историја, биологија, грађанско васпитање. Ученицима треба стално указивати на ту везу, као и на везу са предметима које ће тек изучавати као што су социологија, филозофија, и по могућности, са другим наставницима организовати тематске часове.

Предмет: Логика

Циљеви предмета:

Циљ наставе предмета логика је оспособљавање ученика за коришћење методологије истраживања и развијања способности за систематско, самостално и критичко мишљење. Задаци наставе су: - Упознавање основних елемената и принципа мишљења; - Стицање знања о односима ваљаног и истинитог мишљења; - Стицање сазнања о односу језика и мишљења и другим проблемима сазнања; - Оспособљавање ученика за коришћење научних метода у откривању и утврђивању чињеница, узрока и законитости појава.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
Трећи 70/2	1. ПРЕДМЕТ ЛОГИКЕ (2) 2. ПРОБЛЕМИ САЗНАЊА (4) 3. ПОЈАМ ИСТИНЕ (4) 4. ПОЈАМ (6) 5. СУД (6) 6. ЗАКЉУЧИВАЊЕ (16) 7. ЛОГИКА И ДИЈАЛЕКТИКА (4) 8. ЛОГИКА И ЈЕЗИК (10) 9. МЕТОДОЛОГИЈА (18)	Садржаји програма логике засновани су на захтевима образовних профила у области права и администрације код којих се логика јавља као заједнички стручни предмет. То је омогућило да структура програма садржи: различите гране логике (формалну, симболичку, дијалектичку и методологију) и да се свестраним сагледавањем порекла и проблема сазнања омогући ученицима да схвате све аспекте ваљаног и истинитог мишљења. У току наставе треба да се обезбеди успешно повезивање знања стечених у другим предметима и омогући стицање способности за систематско, самостално и критичко мишљење. Структуром програма дато је седам поглавља којима се предвиђа реализовање различито разуђених темагских целина. Програмом је обухваћено, поред одређивања предмета логике, и шире сагледавање проблема сазнања и схватања истине. Планиране часове требало би распоредити зависно од знања и заинтересованости ученика у одељењу, уз обавезно планирање времена за рефератско излагање и дискусију ученика елементи мишљења. Имајући у виду могућност корелације овог програма са програмима предмета у којима ученици стичу знања из садржаја методологије посебних наука, планирани фонд часова је довољан да се изложи структура и етапе методолошког истраживања и научног објашњавања с нагласком на схватање појма закона и законитости и на методама испитивања узрока. Праћење напредовања ученика у разумевању градива врши

		се континуирано.

Предмет: Основи економије

Циљеви предмета: Стицање знања о основним економским принципима и законитостима, да ученици развију научну и економску писменост, формирају ставове корисне у свакодневном животу, да стекну основна знања о предмету економије и циљевима изучавања економских наука, упознају нужност и карактеристике производње, разумеју начин функционисања савременог привредног друштва, упознају основне карактеристике утрошака, трошкова и цена, примењују основне економске принципе и законитости у свакодневном животу, унапреде способности за анализу и критичку процену односа предузећа и његовог окружења.

Разред Фонд часова годишњи/недељни	Тем / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Трећи 105/3	1. Појам, предмет и значај економије (5) 2. Производња и њене карактеристике (28) 3. Организовање друштене производње (30) 4. Предузеће као основни субјекат тржишног привређивања (27) 5. Интеракција предузећа и његовог окружења (15)	Модули се реализује кроз часове теорије, са целим одељењем, настава се одвија у учионици/кабинету, кроз методе активно оријентисане наставе, нпр. презентација, олуја идеја, дискусија, групни рад, мини предавања, студија случаја итд уз коришћење примера из праксе и подстицање на коришћење литературе и интернета за прикупљање актуелних информација. Вредновање остварености исхода се врши кроз активност ученика на часу, домаће задатке, тестове знања, презентације и сл.

Предмет: Статистика

Циљеви предмета: Стицање знања о економским појавама, њиховим правилностима и законитостима ; да ученици стекну основна знања о прикупљању, обради и анализирању података о друштвеним и економским појавама; да упознају технике посматрања, груписања и анализирања података применом статистичких метода; да разумеју важност поштовања принципа уредности, тачности, ажурности приликом обављања статистичких послова; да разумеју значај анализирања и извођења правилних закључака о економским појавама.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
четврти		
60/2	1. Појам, предмет изначај статистике-2 2. Статистичко посматрање-3 3. Сређивање и груписање података-4 4. Приказивање статистичких података-3 5. Средње вредности-5 6. Мере дисперзије-3 7. Релативни бројеви-4 8. Испитивање динамике појава-5 9. Увод у основе пословне статистике-2 10. Статистичко обухватање запослених радника-10 11. Статистичко обухватање основних средстава-7 12. Статистичко обухватање продуктивности рада-5 13. Статистика личних доходака-5	Програмски садржаји предмета статистика организовани су у тематске целине за које је наведен оријентациони број часова за реализацију. Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима у оквиру сваке програмске целине, ученике треба оспособљавати за:самостално проналажење,систематизовање и коришћење информација из различитих извора(стручна литература, интернет, часописи, уџбеници), визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја(повезивање садржаја са пртходним искуством, садржајима других предмета..) Такође ученике треба оспособљавати за тимски рад, самопроцену, презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију Како садржај предмета има природну везу са другим предметима, ученицима стелно треба указивати на ту везу и по могућности са другим наставницима организовати тематске часове. Такође је неопходна већа партиципација ученика, различита методска решења, велики број примера и коришћење информација из различитих извора. Праћење напредовања ученика одвија се на сваком часу, свака активност је добра прилика за праћење напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању.. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију.

Предмет: Основи радног права

Циљеви предмета: Стицање основних знања о радном праву, схватање значаја правног регулисања радног односа, разумевање основних права и обавеза запослених и послодавца, оспособљавање ученика за вештину вођења евиденција из области радних односа, оспособљавање ученика за самостално сачињавање правних аката и пословну преписку у вези радног односа, упознавање ученика са фазама поступка заснивања радног односа, оспособљавање ученика за самостално спровођење поступка заснивања радног односа, праћење и примена важећих прописа у области заснивања радног односа, разумевање положаја запосленог у радном односу, самостално сачињавање и анализа уговора о раду, овладавање вештинама потребним у процесу рада.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
други		
70/2	1. Увод – 5 2. Извори радног права – 6 3. Радни однос – 20 4. Заснивање радног односа – 20 5. Радна књижица – 1 6. Распоређивање радника – 8 7. Престанак потребе за радом запослених - 10	Програми се реализују кроз часове теорије, у учионицама, кроз активну наставу, ситуацијске задатке и студије случајева, велики број практичних примера и коришћење различитих информација. Сви акти се израђују у писаној форми а реални примери из праксе се анализирају различитим методама. Због природе садржаја наставног програма стално се врши повезивање садржаја са другим предмета и примерима из свакодневног живота. Вредовање реализованих садржаја врши се кроз праћење остварених исхода. Ученици се оцењују усменим излагањима, активностима на часу, тестовима знања као и практичним радовима и домаћим задацима. Ученици формирају досијее-фасцикле у које све акте и друге писане форме радова одлажу, у току целе школске године и исте настављају да попуњавају и у наредном разреду, у оквиру наставног предмета. Садржај програма се реализује различитим методама и средствима. Ученик и његово напредовање, рад и интересовање се прати на сваком часу и бележи у педагошкој евиденцији наставника. Ученик се редовно обавештава о свом напредовању у постизању задатих циљева и остваривању исхода, у оквиру постављених циљева и задатака наставног предмета.

трећи		
70/2	1. Права,обавезе и одговорности – 3 2. Радно време - 5 3. Одмори и одсуства – 6 4. Заштита прва запослених – 6 5. Право на зараде и накнаде – 12 6. Одговорност запослених – 10 7. Материјална одговорност – 8 8. Престанак радног односа – 10 9. Заштита права запослених - 10	Програми и се реализују кроз часове теорије, у учионицама, кроз активну наставу, ситуацијске задатке и студије случајева, велики број практичних примера и коришћење различитих информација. Сви акти се израђују у писаној форми а реални примери из праксе се анализирају различитим методама. Због природе садржаја наставног програма стално се врши повезивање садржаја са другим предмета и примерима из свакодневног живота. Вредовање реализованих садржаја врши се кроз праћење остварених исхода. Ученици се оцењују усменим излагањима, активностима на часу, тестовима знања као и практичним радовима и домаћим задацима. Ученици све акте и друге писане форме радова одлажу у досијее-фасцикле, формиране у предходном разреду, у току целе школске године. Садржај програма се реализује различитим методама и средствима. Ученик и његово напредовање, рад и интересовање се прати на сваком часу и бележи у педагошкој евиденцији наставника. Ученик се редово обавештава о свом напредовању у постизању задатих циљева и остваривању исхода, у оквиру постављених циљева и задатака наставног предмета.

Предмет: Социјална екологија

Циљеви предмета: Стицање знања о вишезначним односима у систему човек-друштво-техника-природна средина те разумевање општих закона међудејстава савременог друштва и природе као и развијање критичке свести и компетенција ученика о друштвено-одговорном понашању и могућностима оптимизације и хармонизације односа у систему друштво-природа кроз даљи професионални рад и развој.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
други 70/2	1. Настанак, предмет и развој социјалне екологије - 9 2. Појам, елементи и квалитет човекове средине – 10 3. Однос човека према животној средини-еколошка криза и концепт одрживог развоја – 15 4. Заштита и унапређење животне и радне средине-ставрање услова за очување интегритета човека – 9 5. Право и услови остваривања права на здраву животну средину и безбедне услове рада – 10 6. Стратегије система образовања усмерене ка развоју еколошке свести и друштвено одговорног понашања – 9 7. Стратешко међународно партнерство усмерено ка заштити и унапређивању животне средине – 8	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима евидентирања и оцењивања. Поштовање свих дидактичких принципа, комбиновање различитих дидактичких модела (проблемска, тимска настава), реализација самосталних ученичких радова (есеји, презентације, реферати, пројекти, дебате). Вредовање исхода врши се кроз праћење остварених исхода, тест практичних вештина, тест, активност на часу, практичан рад. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима, у окури сваке целине ученик се оспособљава за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, тимски рад, презентација свих радова и групних пројеката, вербалну и писану комуникацију. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.

Предмет: Основи матичне евиденције

Циљеви предмета: је стицање основних знања о евиденцијама, стручно оспособљавање за вођење свих врста матичних евиденција физичких и правних лица, издавање одговарајућих јавних исправа, као овладавање вештинама и формирањем вредносних ставова која доприносе развоју правне свести за даље школовање, живот и рад.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
четврти	1. Улога и значај матичне евиденције (1)	Програмски садржаји предмета основи матичне евиденције су организовани у тематске целине за које је наведен оријентациони број часова за реализацију. Садржај (предмета) има природну везу са садржајима других предметима као што су: основи права. Ученицима треба стално указивати на ту везу, и по могућности, са другим наставницима организовати тематске часове. Осим тога, ученицима треба указивати и на везу са предметима које ће тек изучавати као што су: основи правних поступака. На тај начин знања, ставови, вредности и вештине стечене у оквиру наставе основи матичне евиденције добијају шири смисао и доприносе остваривању општих образовних и васпитних циљева, посебно оних који се односе на унапређивање когнитивног, емоционалног и социјалног развоја ученика. Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваке програмске целине, ученике треба оспособљавати за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (стручна литература, интернет, часописи, уџбеници); визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију.
60/2	2. Лична стања грађана (4)	
блок 30	3. Матична књига рођених (8)	
	4. Матична књига венчаних (5)	
	5. Матична књига умрлих (5)	
	6. Држављанство (6)	
	7. Пребивалиште и боравиште (4)	
	8. Утврђивање идентитета грађана (6)	
	9. Бирачки спискови (5)	
	10. Правна и пословна способност (2)	
	11. Усвајање, хранитељство и старатељство (6)	
	12. Евиденција у области рада (4)	
	13. Правна лица (2)	
	14. Остале евиденције (4)	
	15. Вођење земљишних књига и катастра (6)	

Предмет: Систем обезбеђења

Циљеви предмета: је стицање основних знања о основама безбедности, систему заштите и организацији на основу прописа, као и самостално организовање службе обезбеђења и примену мера у односу на предмет заштите и облика угрожавања и одговорности у оперативном раду.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
други		
70/2	1. Безбедност - 5 2. Самозаштита - 20 3. Систем заштите - 15 4. Организација заштите - 20 5. Начин организовања службе обезбеђења - 10	Наставник при изради оперативних планова процењује степен прораде оперативних планова водећи рачуна да се не наруши целина наставног предмета, да свака тема добије адекватан простор. садржај предмета има везу са другим предмета као што служба обезбеђења, заштита од пожара и заштита на раду. ученицима стално треба указивати на ту везу. Програм се реализује савременим наставним методама и средствима. Ученике треба оспособљавати за самостално проналажење, коришћење информација из различитих извора типа интернет, стручна литература, визуелно опажање, повезати садржаје рада са свакодневним искуствима, тимски рад, самопроцена, презентација сопствених радова, презентација својих радова, групни пројекти, усмена и вербална комуникација. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак.
трећи		
70/2	1. Нормативно регулисање система обезбеђења - 20 2. Физичко обезбеђење - 30 3. Организација заштите - 20	Наставник при изради оперативних планова процењује степен прораде оперативних планова водећи рачуна да се не наруши целина наставног предмета, да свака тема добије адекватан простор. садржај предмета има везу са другим предмета као што служба обезбеђења, заштита од пожара и заштита на раду. ученицима стално треба указивати на ту везу. Програм се реализује савременим наставним методама и средствима. Ученике треба оспособљавати за самостално проналажење, коришћење информација из различитих извора типа интернет, стручна литература, визуелно опажање, повезати садржаје рада са

		свакодневним искуствима, тимски рад, самопроцена, презентација сопствених радова, презентација својих радова, групни пројекти, усмена и вербална комуникација. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак.
четврти	1. Израда планова обезбеђења - 20	Наставник при изради оперативних планова процењује степен прораде оперативних планова водећи рачуна да се не наруши целина наставног предмета, да свака тема добије адекватан простор. садржај предмета има везу са другим предмета као што служба обезбеђења, заштита од пожара и заштита на раду. ученицима стално треба указивати на ту везу. Програм се реализује савременим наставним методама и средствима. Ученике треба оспособљавати за самостално проналажење, коришћење информација из различитих извора типа интернет, стручна литература, визуелно опажање, повезати садржаје рада са свакодневним искуствима, тимски рад, самопроцена, презентација сопствених радова, презентација својих радова, групни пројекти, усмена и вербална комуникација. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак.
60/2	2. Мере обезбеђења - 20 3. Одговорност за примену мера обезбеђења - 20	

Предмет: Заштита од пожара и заштита на раду

Циљеви предмета: Циљ наставног предмета је стицање основног знања о заштити од пожара и заштити на раду (основи безбедности и здравља на раду), као и овладавање вештинама за рад на овим пословима или даље школовање.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
други	1. Прописи организација ватрогаства(9)	Програмски садржаји предмета заштита од пожара и заштита на раду су организовани у тематске целине за које је наведен оријентациони број часова за реализацију. при изради оперативних планова, дефинише се степен прораде садржаја и динамику рада, водећи рачуна да се не наруши целина наставног
70/2	2. Основни појмови паљења и гашења(13) 3. Основни појмови превентивних	

	мерау грађевинарству(12) 4. Ватрогасна техника(18) 5. Ватрогасна тактика (18)	програма,односно да свака тема добије адекватан простор и да се планирани циљеви и задаци предмета остваре. Садржај (предмета) има природну везу са садржајима других предметима као што су: социјална екологија, систем обезбеђења, служба обезбеђења, основи кривичног права и криминалистике. Ученицима треба стално указивати на ту везу, и по могућности, са другим наставницима организовати тематск часове. Осим тога, ученицима треба указивати и на везу са предметима које ће тек изучавати као што су: систем обезбеђења, служба обезбеђења. На тај начин знања, ставови, вредности и вештинестечене у оквиру наставе заштите од пожара и заштите на раду добијају шири смисао и допринос остваривању општих образовних и васпитних циљева, посебно оних који се односе на унапређивање когнитивног, емоционалног и социјалног развоја ученика. Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваке програмске целине, ученике треба оспособљавати за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (стручна литература, интернет, часописи, уџбеници); Визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. Повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију. Праћење напредовања ученика се одвија часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и

		напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију. __
трећи 70/2+30 блок	1. Превентивне мере у заштити од пожара (6) 2. Технолошке мере у заштити од пожара(12) 3. Урбанистичке мере заштите од пожара(12) 4. Грађевинске мере заштите од пожара (10) 5. Машинске мере заштите од пожара(10) 6. Електротехничке мере заштите од пожара(10) 7. Превентивно-техничка заштита (10) 8. Наставау блоку (30 часова)	Програмски садржаји предмета заштитаод пожара и заштитана раду су организовани у тематске целине за које је наведен оријентациони број часова за реализацију.при изради оперативних планова,дефинише се степен прораде садржаја и динамику рада,водећи рачунада се не наруши целина наставног програма,односно да свака тема добије адекватан простор и да се планирани циљеви и задаципредмета остваре. Садржај (предмета) има природну везу са садржајима других предметима као што су: социјална екологија,систем обезбеђења, служба обезбеђења, основи кривичног права и криминалистике.Ученицима треба стално указивати на ту везу,и по могућности, са другим наставницима организовати тематск часове. Осим тога,ученицима треба указивати и на везу са предметима које ће тек изучавати као што су: систем обезбеђења, служба обезбеђења. На тај начин знања,ставови,вредностии вештинестеченеу оквирунаставезаштитаод пожараи заштитана раду добијају шири смисао и допринос остваривању општих образовних и васпитних циљева,посебно оних који се односе на унапређивање когнитивног,емоционалног и социјалног развоја ученика. Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваке програмске целине,ученике треба оспособљавати за: самостално проналажење,систематизовање и коришћење информација из различитих извора (стручна литература, интернет, часописи,уџбеници); Визуелно опажање, поређење и успостављање везаизмеђу различитих садржаја (нпр. Повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством,садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену;презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну,вербалну и писану комуникацију.

		Праћење напредовања ученика се одвија часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију. __
четврти	1. Право и обавезе радника(10) 2. Обавезе организација(10) 3. Опасности и штетности на појединим пословима(8) 4. Лична заштитна средства и опрема (4) 5. Инспекција рада(4) 6. Заштита човекове околине (10) 7. Прва помоћ (10)	Програмски садржаји предмета заштита од пожара и заштитана раду су организовани у тематске целине за које је наведен оријентациони број часова за реализацију. при изради оперативних планова, дефинише се степен прораде садржаја и динамику рада, водећи рачуна да се не наруши целина наставног програма, односно да свака тема добије адекватан простор и да се планирани циљеви и задаци предмета остваре. Садржај (предмета) има природну везу са садржајима других предметима као што су: социјална екологија, систем обезбеђења, служба обезбеђења, основи кривичног права и криминалистике. Ученицима треба стално указивати на ту везу, и по могућности, са другим наставницима организовати тематск часове. Осим тога, ученицима треба указивати и на везу са предметима које ће тек изучавати као што су: систем обезбеђења, служба обезбеђења. На тај начин знања, ставови, вредности и вештине стечене у оквиру наставе заштита од пожара и заштитана раду добијају шири смисао и допринос остваривању општих образовних и васпитних циљева, посебно оних који се односе на унапређивање когнитивног, емоционалног и социјалног развоја ученика. Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваке програмске целине, ученике треба оспособљавати за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора
60/2		

		(стручна литература, интернет, часописи, уџбеници); Визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. Повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију. Праћење напредовања ученика се одвија часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију.

Предмет: Служба обезбеђења

Циљеви предмета: Стицање основних знања о служби и значају обезбеђења, упознавање организације обезбеђења, упознавање са задацима свих извршилаца на пословима обезбеђења, разликовање прописаних мера у примени на лицу места, разликовање задатака у интерној организацији службе, разумевање различитих облика потребне сарадње службе са другим субјектима, стицање основних знања о савременим техничким средствима заштите, оспособљавање за тачно и уредно вођење евиденције, оспособљавање за самостално сачињавање записника и извештаја о обезбеђењу, оспособљавање за организацију времена и рада, оспособљавање за примену стечених знања у комуникацији са запосленима и другим субјектима, стицање знања о позитивно важећим прописима и потреби за правном регулативом заштите лица и имовине.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
четврти		
60/2	1. Значај и задаци службе обезбеђења - 1 2. Правно регулисање службе обезбеђења – 3 3. Организација службе обезбеђења – 3 4. Задаци службе обезбеђења – 6 5. Непосредни задаци руководиоца	Програм се реализује у класичној учионици кроз теоријске часове али и кроз блок наставу са 30 часова, на годишњем нивоу и то методама активне наставе. У обради тема користе се ситуацијски задаци, студије случаја, као и практични примери из различитих органа и институција. Због природе тема и садржаја, стално се врши осврт на корелацију са другим стручним предметима, као и на повезивању теорије са свакодневним животом, а што се стално и

	службе обезбеђења – 6 6. Дужности помоћника руководиоца службе обезбеђења за послове физичког обезбеђења – 2 7. Дужности руководиоца смене – 2 8. Дужности стражара на стражарском месту – 2 9. Дужности радника службе обезбеђења на улазним капијама - 2 10. Дужности патроле – 2 11. Идентификација лица при улазу у круг предузећа и излазу из њега – 2 12. Обезбеђење преноса новца – 3 13. Регулисање саобраћаја у кругу предузећа и поступак у случају саобраћајних незгода – 3 14. Посебне активности службе обезбеђења – 10 15. Сарадња службе обезбеђења с осталим субјектима друштвене самозаштите – 3 16. Репресивна активност службе обезбеђења - 10	указује ученицима. Садржаји програма се реализују савременим наставним методама и средствима уз стално повезивање са праксом-животом и радом. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, а при оцењивању ученика узимају се у обзир: активности на часу, заинтересованост ученика, тестови знања, есеји, практични радови. Сви елементи оцењивања и запажања се уносе у педагошку свеску наставника, за сваког ученика посебно и они се редовно саопштавају ученику. Настава у блоку се реализује у посебно утврђеном термину од 30 часова, у континуитету. Блок настава има за циљ: да се ученици упознају директно и непосредно са законским прописима којима је регулисан рад службе обезбеђења у органу или организацији где се изводи блок настава; да се ученици оспособе за израду плана обезбеђења ; да се ученици оспособе за организацију рада службе обезбеђења и стекну вештине за самостално вођење евиденције; да ученици науче како обављати контролу улаза и излаза и кретања у предузећу или установи; да се ученици оспособе за обезбеђење у ванредним околностима...У том циљу, блок настава се организује у потпуности или већем делу (у зависности од техничких могућности предузећа и установа) у различитим предузећима, органима, установама...и ако је потребно и у школи. О блок настави ученици редовно воде дневник који на крају предају предметном наставнику на преглед и оцењивање, а који садржи опис рада и практичне примере, са запажањима ученика.

Предмет: Основи кривичног права и криминалистике

Циљеви предмета: наставног предмета основи кривичног права и криминалистике је стицање основних знања о кривичном праву, значајем криминалистике, као овладавање вештинама и формирањем вредносних ставова која доприносе развоју правне свести за даље школовање, живот и рад и примену кривичног права у пракси.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
трећи		
105/3	1. Појам криминалитета (1) 2. Појам и предмет кривичног права (3) 3. Кривично право републике србије (1) 4. Извори кривичног права (1) 5. Кривично дело (3) 6. Објекти и субјекти кривичног дела (1) 7. Елементи кривичног дела (4) 8. Основи који искључују постојање кривичног дела (4) 9. Стадијум извршења кривичног дела (2) 10. Деоба кривичног дела (2) 11. Место и време извршења кривичног дела (1) 12. Кривична одговорност (1) 13. Урачуњљивост (3) 14. Виност (2) 15. Основ и искључења постојања виности (3) 16. Саучесништво, одговорност и кажњавање саучесника (4) 17. Појам и врсте кривичних санкција (1) 18. Казна (1) 19. Врсте казне (2) 20. Одмеравање казне (2) 21. Мере безбедности (2) 22. Гашење кривичних санкција и рехабилитација (4) 23. Кривична дела против уставног уређења и безбедности републике србије (4) 24. Кривична дела против државних органа	Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваке програмске целине, ученике треба оспособљавати за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (стручна литература, интернет, часописи, уџбеници); визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију.

	(2) 25. Кривична дела против живота и тела (3) 26. Кривична дела против слободе и права човека и грађанина (5) 27. Кривична дела против права по основу рада (2) 28. Кривична дела против части и угледа (2) 29. Кривична дела против достојанства личности (2) 30. Кривична дела против брака и породице (2) 31. Кривична дела против здравља људи и против животне средине (2) 32. Кривична дела против опште сигурности људи и имовине (2) 33. Кривична дела против привреде (2) 34. Кривична дела против имовине (4) 35. Кривична дела против правосуђа (2) 36. Кривична дела против јавног реда и мира (4) 37. Кривично дело против службене дужности (4) 38. Методика расветљавања појединих врста кривичних дела (13)	
четврти	1. Друштвено организовање и спречавање у сузбијању криминалитета (3)	Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваке програмске целине, ученике треба оспособљавати за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (стручна литература, интернет, часописи, уџбеници); визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију. Праћење
60/2	2. Појам и значај криминалистике (5)	
	3. Научна сазнања за кривична дела и учиниоце кривичних дела (6)	
	4. Криминалистичко- тактичке радње и мере (18)	
	5. Обезбеђење неспорности и предмета за вештачење (10)	
	6. Криминалистичко- техничке радње и	

	мере (8)	напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању задатака предмета, као и напредак других ученика уз одговарајућу аргументацију.

Предмет: Основи правних поступака

Циљеви предмета: Стицање основних знања о управном, кривичном, грађанском, прекршајном поступку овладавање вештинама и формирањем вредносних ставова која доприносе развоју правне свести за даљи живот и рад.

Разред Фонд часова годишњи/недељни	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
трећи 70/2	1. Увод 2. Основи управног поступка 4 3. Надлежност за вођење управног поступка 4 4. Службено лице овлашћено за вођење и решавање 1 5. Странке и њихово заступање 5 6. Општење странака и органа 5 7. Рокови и повраћај у пређашње стање 2 8. Покретање управног поступка и захтеви странке 5 9. Поступак до доношење решења 6 10. Доказивање и доказна средства 5 11. Решавање и решење 5 12. Одржавање реда и трошкови	Наставник дефинише степен прораде садржаја водећи рачуна да свака тема добије адекватан простор. Предмет има везу са другим предметима као што су основи права, основи матичне евиденције, државно уређење. Ученицима треба стално указивати на ту везу јер на тај начин вештине, ставови у оквиру предмета добијају шири смисао, Садржаје предмета треба реализовати савременим наставним методама и средствима. Ученике треба оспособљавати за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, указивати на поређење, визуелно опажање, тимски рад, самопроцену, презентацију својих радова, групних пројеката, усмену и писану комуникацију. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака повратна информација је добра прилика за процену напредовања и давања повратне информације. Ученике треба охрабривати да процењују сопствени напредак.

	управног поступка 2 13. Правна средства 8 14. Основна начела у управном поступку 4 15. Извршење у управном поступку 4 16. Управни спорови 8	
четврти	1. Основи кривичног поступка 12 2. Основи прекршајног поступка 12 3. Основи грађанског поступка 12 4. Основи ванпарничног поступка 12 5. Основи извршног поступка 12	Наставник дефинише степен прораде садржаја водећи рачуна да свака тема добије адекватан простор. Предмет има везу са другим предметима као што су основи права, основи матичне евиденције, државно уређење. Ученицима треба стално указивати на ту везу јер на тај начин вештине, ставови у оквиру предмета добијају шири смисао, Садржаје предмета треба реализовати савременим наставним методама и средствима. Ученике треба оспособљавати за самостално проналажење и коришћење информација из различитих извора, указивати на поређење, визуелно опажање, тимски рад, самопроцену, презентацију својих радова, групних пројеката, усмену и писану комуникацију. Праћење напредовања ученика се одвија на сваком часу, свака повратна информација је добра прилика за процену напредовања и давања повратне информације. Ученике треба охрабривати да процењују сопствени напредак
60/2		

Предмет: Борилачке вештине

Циљеви предмета: Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (бр ј часова)	Нач и остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
други 35/1 30-блок	1.Техника-16 2.Захвати-19 3.Настава у блоку-30	Модули се реализују кроз физичко вежбање, са одређеним задацима и испуњавање истих. Самостално, у пару или групи. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима,у окуру сваке целине ученик се оспособљава за очување здравља, правилно држање тела, развој моторичких и функционалних способности човека, моторичких умења,знања и вештина, позитивног психосоцијалних образаца понашања и културе живота. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације.. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.
трећи 70/2 30-блок	1.Анатомија, човечјег тела-7 2.Притисци у гушењу-14 3.Захвати-14 4.Одбрана-35 5.Настава у блоку-30	Модули се реализују кроз физичко вежбање, са одређеним задацима и испуњавање истих. Самостално, у пару или групи. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима,у окуру сваке целине ученик се оспособљава за очување здравља, правилно држање тела, развој моторичких и функционалних способности човека, моторичких умења,знања и вештина, позитивног психосоцијалних образаца понашања и културе живота. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације.. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика
четврти 30/1	1.Одбрана од напада-30	Модули се реализују кроз физичко вежбање, са одређеним задацима и испуњавање истих. Самостално, у пару или групи. Садржај програма је неопходно реализовати савременим методама и средствима,у окуру сваке целине ученик се оспособљава за очување здравља, правилно држање тела, развој

		моторичких и функционалних способности човека, моторичких умења, знања и вештина, позитивног психосоцијалних образаца понашања и културе живота. Праћење ученика се одвија на сваком часу, свака активност је добра прилика за напредовање и давање повратне информације.. Ученика треба охрабрити да процени сопствени напредак као и напредак других ученика.

Предмет: Дактилографија и административно пословање

Циљеви предмета: упознавање ученика а основним појмовима, развојем и значајом предмета у савременом пословном и службеном свету, упознавање са механизмом писаће машине и оспособљавање за примену савременог десетопрстног система слепог куцања, овладавање првилном техником куцања на савременим механичким, електричним и електронским писаћим машинама, стицање потребне брзине и тачности куцања за извршавање свих текућих и специјализованих послова у дактилографској служби, упознавање средстава евиденције и система класификације, упознавање начина пријема, евидентирања и административно-техничке обраде текуће шпоште у органима управе, организацијама и другим институцијама, деловање на морално, интелектуално и радно васпитање ученика у корелацији са осталим стручним предметима, подстицање уредности, тачности, рационалности, самоиницијативности и одговорности у раду, уз развијање пословне и техничке културе и стварања позитивног односа према раду

Разред	Тем / Модул – Трајање теме модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
Први 70/2 теорија 70/2 вежбе 30 блок	1. Основни појам и улога дактилографије (2) 2. Писаћа машина (8) 3. Обрада система слепог куцања (30) 4. Техничке вежбе (10) 5. Препис обликованог текста (10) 6. Самостално обликовање текстова (10) 7. Настава у блоку (30)	Модули се реализује кроз часове вежби, са поделом ученика у две групе, настава се одвија у специјализованој учионици/кабинету, кроз практичан рад ученика и методе активно оријентисане наставе, нпр. коришћење практичних примера, методе демонстрације, дискусије итд. У оквиру предмета одвија се и блок настава у трајању од 30 часова. Вредновање остварености исхода се врши пре свега кроз практичан рад, мерење брзине, затим кроз активност ученика на часу, домаће задатке, тестове знања, и сл.
Други	1. Појам, циљ и задаци	Часови се одвијају са једним часом теоријске наставе и два часа

35/1 теорија 70/2 вежбе	административног пословања (4) 2. Техничка средства у канцеларијском пословању (5) 3. Техничке вежбе (24) 4. Преписи обликованих текстова (8) 5. Самостално обликовање текстова (10) 6. Обликовање пословних писама (14) 7. Састављање службених аката (14) 8. Потрошни канцеларијски материјал (3) 9. Евиденција и помоћна средства за организацију рада (3) 10. Репрографија – умножавање (8) 11. Печати, жигови и штамбиљи (3) 12. Поступак са поштом (10)	вежби са поделом ученика у две групе. Настава се одвија у специјализованој учионици/кабинету, кроз практичан рад ученика и методе активно оријентисане наставе, нпр. коришћење практичних примера, методе демонстрације, дискусије, употребу конкретних материјала и средстава итд. Вредновање остварености исхода се врши пре свега кроз практичан рад, затим кроз активност ученика на часу, домаће задатке, тестове знања, и сл.

Предмет: Грађанско васпитање, изборни предмет

Циљеви предмета: Стицање знања, развијање вештина, усвајање вредности и формирање ставова који су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву; Оснаживање ученика за поштовање, одбрану и афирмацију вредности демократског друштва; Јачање друштвене кохезије, уважавање различитости и подршка сузбијању сваког облика дискриминације и насиља.

Разред Фонд часова годишњи/недељни	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
први 35/1	1. Ја, ми и други (8) 2. Комуникацијау групи (11) 3. Односи у групи/заједници (16)	• Активности на првим часовима треба тако организовати да се обезбеди међусобно упознавање ученика, упознавање ученика са циљевима и наставним садржајима предмета, али и тако да
други	1. Права и одговорности (18)	

35/1	2. Планирање и извођење акције (17)	наставник добије почетни увид у то са каквим знањима, ставовима и вештинама из области грађанског васпитања група располаже с обзиром да нису сви ученици похађали наставу грађанског васпитања у истој мери. • Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлесијама на одговарајуће појаве из друштвеног контекста прошлости и садашњости. • Добар индикатор успешне наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва. • Наставник пружа неопходну помоћ и подршку ученицима у припреми и реализацији активности, а заједно са групом обезбеђује повратну информацију о њеној успешности. Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет • Вредновање постигнућа се врши кроз праћење остварености исхода и изражава описним оценама (успешан, веома успешан)
трећи	1. Демократија и политика (5)	
35/1	2. Грађанин и друштво (10)	
	3. Грађанска и политичка права и право на грађанску иницијативу (10)	
	4. Планирање конкретне акције (10)	
четврти	1. Права и слободе (2)	
32/1	2. Свет информација (14)	
	3. Свет професионалног образовања и рада (14)	

Предмет: Верска настава, изборни предмет

Циљеви предмета: Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе. Указати ученицима да су вера и поверење предуслови сваког знања. Подстицати ученике на промишљање о незаменљивости и вредности сопствене личности; Подстицати ученике на хришћански однос према свету, себи и ближњима. Упутити ученике да је основни смисао хришћанског етоса волети друге као што Христос воли нас; Омогућити ученицима да схвате да је наш живот у Цркви незамислив без учешћа у светим Тајнама; Развијати свест ученика да је света Литургија Тајна Божјег присуства у свету и уласка у Царство Божје.

Разред	Тема / Модул – Трајање теме/модула (број часова)	Начин остваривања програма и врсте активности у одређеном васпитном раду
Фонд часова годишњи/недељни		
први	1. Увод (2)	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Добар индикатор успешне наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају хришћанске ставове и вредности и тако исповедају православну веру.
35/1	2. Бог Откривења (7) 3. Вера, знање и богопознање (8) 4. Хришћанин- Човек Цркве (6) 5. Свето Писмо- Књига Цркве (6) 6. Хришћански живот (6)	
други	1. Увод (1)	Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање;• писмено испитивање;• посматрање понашања ученика;•
34/1	2. Стварање света и човека (7) 3. 3.Прародитељски грех (7) 4. 4.Свештена историја спасења (од Адама до Израилља) (6) 5. 5.Свештена историја спасења (од Мојсија до Христа) (10) 6. 6.Старозаветна ризница (3)	
трећи	1. Увод (1)	Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање;• писмено испитивање;• посматрање понашања ученика;•
35/1	2. 2.Христос истинити Бог и истинити Човек (5) 3. 3.Приближило се Царство Божје (7) 4. 4.Где је Христос ту је и Царство Божје (9) 5. 5.Мој живот у Христу (5) 6. 6.Светотајински живот Цркве (4) 7. 7.Новозаветна ризница (4)	
четврти	1. Увод (1)	Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање;• писмено испитивање;• посматрање понашања ученика;•
30/1	2. За живот света (9) 3. Историја и есхатологија у Цркви (12) 4. Хришћанство у савременом свету (6) 5. 5. Тачно изложење православне вере	

	(2)	